

Početna stranica>Zakonodavstvo i sudska praksa>Nacionalno zakonodavstvo

Valsts tiesību akti

Njemačka

Vācijas Federatīvā Republika ir demokrātiska, federāla un sociāla konstitucionāla valsts. Demokrātiskas, federālas un sociālas konstitucionālas valsts principi kopā ar pamattiesībām veido neaizskaramu Vācijas konstitūcijas pamatu, un konstitūcijas ievērošanu pārrauga Federālā konstitucionālā tiesa.

Tiesību avoti

Pamatlikums (*Grundgesetz*) ir Vācijas konstitūcija, kas nodrošina Vācijas Federatīvās Republikas tiesību sistēmas un vērtību satvaru. Konkrētāk, tas nosaka: pamattiesības kā galvenos pamatprincipus;

valsts un tās pārvaldes struktūru pamatuzbūvi un galvenos uzbūves principus;

Bundestāga (*Bundestag*) jeb Vācijas parlamenta apakšpalātas vēlēšanu norises principus;

brīvās vēlēšanās ievēlēto Bundestāga deputātu statusa un tiesību pamatu;

Bundestāga organizāciju un darbības principus;

Bundesrāta (*Bundesrat*) pienākumus un organizāciju (Bundesrāts ir Vācijas parlamenta augšpalāta, ar kuras starpniecību *Länder* [federālās zemes] piedalās likumdošanas procesā federālā līmenī);

likumdošanas un pārvaldes pilnvaru sadalījumu starp federāciju un federālajām zemēm;

tiesu organizācijas pamatprincipus.

Tiesību aktu veidi — apraksts

Vācijas iekšzemes tiesību galvenie **rakstveida avoti** ir Pamatlikums, **tiesību akti**, **likumpamatotie akti** un **saistošie noteikumi**.

Tiesību akti

Tiesību akti pēc būtības ir abstrakti, vispārīgi un ar ārēju ietekmi, bet formālā izpratnē tie ir tiesību akti, ko kompetentas likumdevējas iestādes ir pieņēmušas saskaņā ar konstitucionālo procedūru.

Vācija ir **federāla valsts, ko veido 16 federālās zemes (*Länder*)**. Līdz ar to Vācijā ir **federāli tiesību akti**, ko piemēro visā federācijas teritorijā, un **federālo zemju tiesību akti**, kas ir spēkā tikai attiecīgajā federālajā zemē. Katrai federālajai zemei ir sava konstitūcija, un Pamatlikumā noteikto pilnvaru ietvaros katrai federālajai zemei ir arī tiesības pieņemt tiesību aktus, kā arī likumpamatotus aktus un saistošos noteikumus.

Federācijas un federālo zemju **likumdošanas pilnvaras** sīki reglamentē Pamatlikums. Federālajām zemēm ir likumdošanas pilnvaras, ciktāl tās saskaņā ar Pamatlikumu nav nodotas federālajai valdībai. Federācijas galvenās likumdošanas pilnvaras ir noteiktas Pamatlikuma 71.–74. pantā. Dažādos Pamatlikuma pantos ir noteiktas arī citas federācijai piešķirtas likumdošanas pilnvaras.

Federācijas ekskluzīvās likumdošanas pilnvaras

Jomās, kurās federācijai ir ekskluzīvās likumdošanas pilnvaras, federālās zemes var pieņemt tiesību aktus tikai tad, ja tas ir skaidri paredzēts federālā tiesību aktā (Pamatlikuma 71. pants).

Saskaņā ar Pamatlikuma 73. pantu federācijai ir ekskluzīvās likumdošanas pilnvaras šādās jomās (cita starpā): visi ārpolitikas jautājumi, aizsardzība (arī civiliedzīvotāju aizsardzība), pilsonība, pārvietošanās brīvība, pasēs, dzīvesvietas reģistrācija un personas apliecības, imigrācija, emigrācija un personu izdošana, valūta un nauda, muitas un tirdzniecības telpas vienotība, gaisa transports, federācijas un federālo zemju sadarbība kriminālpolicijas darbā un noteikumi par ieročiem un sprāgstvielām.

Paralēlās likumdošanas pilnvaras

Jomās, kurās federācijai un federālajām zemēm ir paralēlās likumdošanas pilnvaras, federālajām zemēm ir tiesības pieņemt tiesību aktus, ja un ciktāl savas likumdošanas pilnvaras tai pašā jomā neīsteno federācija (Pamatlikuma 72. pants). Paralēlās likumdošanas pilnvaras pastāv šādās tiesību jomās:

civiltiesības, krimināltiesības un ceļu satiksmes noteikumi, kā arī bēdrosšanās noteikumi, noteikumi par ārvalstu valstspiederīgo uzturēšanos un uzņēmējdarbību, noteikumi par ekonomiskiem jautājumiem, darba tiesības, sociālā nodrošinājuma tiesības un noteikti patērētāju tiesību aizsardzības aspekti. Dažās jomās, kurās saskaņā ar Pamatlikuma 74. pantu pastāv paralēlās likumdošanas pilnvaras, federācijai ir tiesības pieņemt tiesību aktus tikai tad, ja federālais regulējums ir jāpieņem valsts interesēs, lai nodrošinātu vienādus dzīves apstākļus visā Vācijas teritorijā vai saglabātu tiesisku vai ekonomisku vienotību, un tikai tādā apmērā, kāds ir nepieciešams minēto mērķu sasniegšanai.

Likumpamatotie akti

Likumpamatotie akti ir abstrakti, vispārpiemērojami noteikumi ar ārēju ietekmi, ko pieņem izpildvara, pamatojoties uz atbilstošām likumpamatotām pilnvarām.

Saistošie noteikumi

Saistošie noteikumi ir abstraktas, vispārpiemērojamas tiesību normas, ko var pieņemt publisko tiesību juridiskā persona tai likumīgi piešķirtās autonomijas ietvaros un kas attiecas uz personām, kuras pieder pie minētās juridiskās personas vai kurām ir jāievēro tās noteikumi.

Paražu tiesību un judikatūras statuss

Papildus rakstiskiem tiesību avotiem pastāv **nerakstītie tiesību avoti**, kas ietver starptautiskajās tiesībās un paražu tiesībās nostiprinātos vispārīgos principus. Judikatūra principā nav tiesību avots, lai gan praksē tai ir liela nozīme. Atsevišķiem Federālās konstitucionālās tiesas nolēmumiem (

Bundesverfassungsgericht) ir likuma spēks.

Starptautiski tiesību avoti un Eiropas Savienības tiesības

Saskaņā ar Pamatlikuma 25. pantu starptautisko tiesību vispārīgajiem noteikumiem ir paredzēta īpaša vieta valsts tiesību normu hierarhijā. Proti, saskaņā ar Pamatlikuma 25. panta pirmo teikumu tās veido federālo tiesību neatņemamu sastāvdaļu, savukārt 25. panta otrajā teikumā ir noteikts, ka tie prevalē pār tiesību aktiem, tātad valsts tiesību normu hierarhijā starptautisko tiesību vispārīgie noteikumi atrodas starp konstitūciju un tiesību aktiem.

Pamatlikuma 59. panta 2. punkta 1. apakšpunktā ir noteikts, ka starptautiskos līgumus, kas ir saistīti ar federālās likumdošanas jomām, piemēro iekšzemē, ja kompetentās iestādes ir tos apstiprinājušas federāla tiesību akta formā. Tāpēc valsts tiesību normu hierarhijā tie atrodas vienā pakāpē ar federālajiem tiesību aktiem, nevis augstāk par tiem.

Eiropas Savienības tiesību akti

Pamatlikums paredz īpašus konstitucionālos noteikumus attiecībā uz Vācijas dalību Eiropas Savienībā (23. pants) un citiem gadījumiem, kad suverēnas tiesības nodod starptautiskām organizācijām (24. pants), noslēdzot starptautiskus līgumus.

Saskaņā ar Pamatlikuma 23. panta nosacījumiem ES primāros tiesību aktus piemēro Vācijā atbilstoši šim nolūkam pieņemtam tiesību aktam (kam ir nepieciešama arī Bundesrāta piekrišana); tieši piemērojamus ES sekundāros tiesību aktus (piemēram, regulas) principā tieši piemēro Vācijā atbilstoši to statusam; sekundārie tiesību akti, kas jātransponē valsts tiesību aktos (piemēram, direktīvas), principā kļūst piemērojami Vācijā tikai tad, kad ir pieņemti tos transponējošie valsts tiesību akti; saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, rodoties ES tiesību normu kolīzijai ar iekšzemes tiesību normām, principā ir jāpiemēro ES tiesību normas un valsts tiesību akti jāinterpretē atbilstoši ES tiesību normām un veidā, kas mazinātu šādu kolīziju, ciktāl attiecīgie valsts tiesību akti pieļauj plašāku interpretāciju.

Nozīmīgākie tiesību akti / likumi

Konstitucionālās tiesības

Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums (*Grundgesetz, GG*) — tulkojums angļu valodā

Likums par Federālo konstitucionālo tiesu (*Gesetz über das Bundesverfassungsgericht, BVerfGG*) — tulkojums angļu valodā

Civiltiesības

Civilkodekss (*Bürgerliches Gesetzbuch, BGB*) — tulkojums angļu valodā

Civilprocesa kodekss (*Zivilprozessordnung, ZPO*) — tulkojums angļu valodā

Komerctiesības

Komerckodekss (*Handelsgesetzbuch, HGB*) — tulkojums angļu valodā

Likums par akciju sabiedrībām (*Aktiengesetz, AktG*) — tulkojums angļu valodā

Likums par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (*Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, GmbHG*) — tulkojums angļu valodā

Administratīvās tiesības

Administratīvās tiesas procesa kodekss (*Verwaltungsgerichtsordnung, VwGO*) — tulkojums angļu valodā

Administratīvā procesa likums (*Verwaltungsverfahrensgesetz, VwVfG*)

Krimināltiesības

Kriminālkodekss (*Strafgesetzbuch, StGB*) — tulkojums angļu valodā

Kriminālprocesa kodekss (*Strafprozeßordnung, StPO*) — tulkojums angļu valodā

Tiesību normu hierarhija

Starp iekšzemes tiesību normām hierarhiski **augstākais** ir **Pamatlikums**. Tas ir pārskaņots par visiem pārējiem iekšzemes tiesību avotiem un kā **valsts konstitūcija** kalpo par pamatdokumentu, uz kura balstās visa Vācijas tiesību sistēma. Ikvienai Vācijā pieņemtai tiesību normai gan pēc formas, gan pēc būtības ir jāatbilst Pamatlikumam. Lai to nodrošinātu, Pamatlikuma 20. panta 3. punktā ir noteikts, ka likumdevējai varai ir saistoša konstitucionālā kārtība, bet izpildvarai un tiesu varai — likums un taisnība. Turklāt likumdevējai varai, izpildvarai un tiesu varai jo īpaši saistošas ir Pamatlikuma 1.–19. pantā izklāstītās pamattiesības, kas ir tieši piemērojamas tiesības (1. panta 3. punkts). Visbeidzot Pamatlikuma prevalenci nodrošina Federālā konstitucionālā tiesa. Tikai Federālā konstitucionālā tiesa var atzīt parlamenta izdotu tiesību aktu par spēkā neesošu, ja tas ir pretrunā konstitūcijai.

Pamatlikuma 79. panta 2. punktā noteikts, ka Pamatlikumu var grozīt tikai tad, ja par to nobalso divas trešdaļas Bundestāga deputātu un divas trešdaļas Bundesrāta deputātu (ar Bundesrāta starpniecību federālās zemes piedalās tiesību aktu pieņemšanā un valsts pārvaldē federācijā, kā arī tādu jautājumu risināšanā, kas ir saistīti ar Eiropas Savienību). Dažas **galvenās Pamatlikuma normas** — federācijas dalījumu federālajās zemēs, to principiālo piedalīšanos likumdošanas procesā un 1. un 20. pantā noteiktos principus — **nedrīkst grozīt** vispār (79. panta 3. punkts, t. s. **nemainīguma klauzula**, kas garantē, ka Pamatlikumā noteiktie konstitucionālie pamatnoteikumi netiks grozīti).

Starptautisko tiesību vispārīgie noteikumi tiesību normu hierarhijā atrodas zemāk nekā konstitūcija, bet augstāk par federācijas un federālo zemju tiesību aktiem. Šie vispārīgie noteikumi ietver starptautiskās paražu tiesības un starptautisko tiesību vispārīgos principus, bet ne starptautiskās saistību tiesības. Pamatlikumā ir skaidri noteikts, ka šie vispārīgie noteikumi ir federālo tiesību neatņemama daļa, ka tie prevalē pār federālajiem tiesību aktiem un tieši rada tiesības un pienākumus federālās teritorijas iedzīvotājiem (25. pants). Starp vispārīgajiem starptautisko tiesību noteikumiem, kas rada tiesiskas sekas personām (t. i., noteikumiem, kuru mērķis ir aizsargāt personas), īpaši jāmin atbilstošu tiesiskās aizsardzības līdzekļu garantēšana ārvalstniekiem jeb "specialitātes princips", kas nosaka, ka kriminālprocesā ir jāievēro personu izdodotās ārvalsts izdošanas atļauja ietvertie nosacījumi.

Parastie **tiesību akti** hierarhijā atrodas zemāk nekā konstitūcija. Tiesību aktus pieņem **Bundestāgs kopā ar Bundesrātu**. Tiesību aktu projektus Bundestāgā var iesniegt federālā valdība, Bundesrāts vai Bundestāga deputāti (frakcija vai vismaz 5 % deputātu). Pamatlikumā ir paredzēti gadījumi, kad tiesību akta galīgajai apstiprināšanai Bundestāgā vajag Bundesrāta piekrišanu (saskaņā ar pašlaik **Bundesrāta** tīmekļa vietnē publicētajiem statistikas datiem šādā kārtībā pieņem aptuveni 38 % no visiem tiesību aktiem). Pārējos gadījumos, kad tiesību aktus pieņem Bundestāgs, Bundesrāts var tikai iesniegt iebildumus pret Bundestāga pieņemto tiesību akta projektu, savukārt Bundestāgs šos iebildumus var noraidīt. Ja Bundestāga un Bundesrāta starpā rodas domstarpības, var sasaukt apvienoto komiteju kopīgai tiesību aktu projektu izskatīšanai (Saskaņošanas komiteju), kurā vienādā skaitā ir pārstāvēti Bundestāga un Bundesrāta deputāti (pašlaik 16 no katras palātas). Saskaņošanas komitejas uzdevums ir izstrādāt priekšlikumus vienprātības panākšanai, taču tā nevar pieņemt lēmumus Bundestāga un Bundesrāta vārdā.

Likumpamatotie akti hierarhijā atrodas zemāk nekā tiesību akti, un tos var izdot federālā valdība, federālais ministrs vai federālās zemes valdība. **Saistošie noteikumi** hierarhijā atrodas zemāk nekā likumpamatotie akti, un tos var izdot publisko tiesību juridiskā persona (piemēram, pašvaldības).

Likumdošanas process

Vācijā **tiesību aktus** pieņem abas valsts parlamenta palātas. **Bundestāgs** ir nozīmīgākā likumdevēja struktūra. Par **visiem tiesību aktiem, kas ietilpst federācijas kompetences jomā**, Bundestāgs **lemj** likumdošanas procesā, kurā jāpiedalās arī Bundesrātam.

Vācijas federālajā sistēmā ievērojama valsts varas daļa pieder **federālajām zemēm**, tāpēc **tiesību aktu pieņemšanā** piedalās arī **Bundesrāts**. Visus tiesību aktus iesniedz Bundesrātam, kas par tiem balso un var pat noraidīt dažus tiesību aktu projektus, kuru pieņemšanai ir nepieciešama Bundesrāta piekrišana.

Likumdošanas iniciatīva

Lielāko daļu tiesību aktu projektu un priekšlikumu sagatavo **federālā valdība**. Kā galvenajai izpildvaras struktūrai tai ir vislielākā pieredze tiesību aktu īstenošanā un nepastarpināta informācija par to, kurās jomās ir reāli nepieciešams ieviest jaunas tiesību normas.

Tomēr tiesību aktu projektus var ierosināt ne tikai federālā valdība, bet arī **Bundesrāts**.

Tiesības iesniegt Bundestāgam jaunu tiesību aktu projektus vai priekšlikumus par pastāvošo tiesību aktu pārskatīšanu ir arī **Bundestāga deputātiem un frakcijām**.

Debates par tiesību aktu projektiem un pārskatīšanas priekšlikumiem, to apspriešana un balsošana parlamentā notiek saskaņā ar sīki reglamentētu procedūru.

Federālās valdības vai Bundesrāta ierosinātās iniciatīvas

Ja **federālā valdība** vēlas ierosināt vai grozīt kādu tiesību aktu, federālajam kancleram attiecīgais projekts vispirms jānosūta **Bundesrātam**.

Bundesrātam parasti ir sešas nedēļas, lai iesniegtu **piezīmes par tiesību akta projektu**, uz kurām valdība savukārt var atbildēt ar rakstiskiem pretargumentiem. Pēc tam federālais kanclers tiesību akta projektu ar Bundesrāta piezīmēm pārsūta Bundestāgam. **Budžeta likuma** projekts ir **izņēmums**, jo to iesniedz Bundesrātam un Bundestāgam vienlaikus, neievērojot iepriekš aprakstīto procedūru.

Līdzīgu procedūru piemēro Bundesrāta ierosinātām likumdošanas iniciatīvām. Kad vairākums Bundesrāta deputātu ir balsojumā apstiprinājuši tiesību akta projektu, to vispirms nosūta federālajai valdībai, kas sagatavo savas piezīmes (parasti sešu nedēļu laikā), un pēc tam projektu ar piezīmēm pārsūta Bundestāgam.

Bundestāga deputātu ierosinātās iniciatīvas

Tiesību akta projektus var ierosināt arī Bundestāga deputāti, ja projektu atbalsta **vismaz viena frakcija vai vismaz 5 % Bundestāga deputātu**.

Šādi ierosināti tiesību akta projekti nav vispirms jāiesniedz Bundesrātam. Tāpēc valdība dažkārt vienojas, ka īpaši **steidzamu tiesību akta projektus** iesniegs valdošo partiju frakcijas Bundestāgā.

Tiesību akta projektu apspriešana un pieņemšana

Apspiežamo priekšlikumu aprīte

Pirms tiesību akta projekta izskatīšanas Bundestāgā to vispirms nosūta Bundestāga priekšsēdētājam, un tā birojs to reģistrē.

Pēc tam tiesību akta projektu izsūta visiem Bundestāga un Bundesrāta deputātiem, kā arī federālajām ministrijām — parasti elektroniskā formātā, bet var būt arī papīra formātā.

Tiklīdz tiesību akta projekts ir iekļauts **plenārsēdes darba kārtībā**, ir noslēdzies pirmais posms tā virzībā parlamentā, un tagad to var **oficiāli nodot publiskai apspriešanai** Bundestāgā.

Trīs lasījumi plenārsēdēs

Bundestāga plenārsēdēs tiesību akta projektus parasti **apspiež trīs reizes**. Šīs trīs apspriešanas kārtas sauc par **lasījumiem**.

Pirmajā lasījumā debates notiek tikai tad, ja par to ir vienojusies Vecāko padome (*Ältestenrat*, kas ir Bundestāga izpildstruktūra) vai ja to pieprasa kāda no frakcijām. Lielākoties tas notiek gadījumos, kad tiesību akta projekti ir ļoti strīdīgi vai ir piesaistījuši īpašu sabiedrības interesi.

Pirmā lasījuma galvenais mērķis ir **izraudzīt vienu vai vairākas komisijas**, kuru uzdevums būs izskatīt tiesību akta projektu un sagatavot to otrajam lasījumam. Šo darbu veic, pamatojoties uz Vecāko padomes ieteikumiem.

Ja ir izraudzītas vairākas komisijas, vienai no tām uztic vispārējo atbildību par priekšlikuma izskatīšanu, proti, tā ir atbildīga par tiesību akta projekta virzību parlamentā. Pārējo komisiju uzdevums ir paust savu viedokli.

Likumdošanas darbs komisijās

Tiesību akta detalizēta izstrāde notiek pastāvīgajās komisijās, kurās darbojas deputāti no visām frakcijām. Komisiju locekļi iepazīstas ar materiāliem un apspriež tos komisijas sēdēs. Komisijas var arī uzaicināt ekspertus un ieinteresēto personu grupu pārstāvjus piedalīties atklātās sēdēs.

Paralēli darbam komisijās **frakcijas** veido darba grupas, kurās tās analizē attiecīgos jautājumus un formulē savu nostāju.

Strādājot komisijās, frakcijas nereti vienojas par kopēju nostāju. Valdošo un opozīcijas partiju frakciju sadarbības rezultātā vairumā tiesību akta projektu veic lielākus vai mazākus labojumus.

Kad apspriešana ir pabeigta, **par tiesību akta projektu vispārēji atbildīgā komisija plenārsēdē ziņo** par apspriešanas gaitu un rezultātiem. Atbildīgās komisijas **ieteikumu par lēmumu** ņem vērā, izskatot tiesību akta projektu plenārsēdē otrajā lasījumā.

Debates otrajā lasījumā

Pirms otrā lasījuma visi deputāti saņem publiskotā **ieteikuma par lēmumu** izdrukā. Tas ļauj tiem labi sagatavoties debatēm. Pirms debatēm frakcijas vēlreiz saskaņo savu nostāju frakciju sēdēs, lai varētu publiski paust vienotu viedokli otrajā lasījumā.

Pēc vispārīgajām debatēm katru tiesību akta projektā iekļauto noteikumu var apspriest atsevišķi. Tomēr parasti plenārsēdē uzreiz balso par tiesību akta projektu kopumā.

Ikviens Bundestāga deputāts var iesniegt **priekšlikumus par labojumiem**, ko uzreiz izskata plenārsēdē. Ja plenārsēdē pieņem ierosinātos labojumus, tiesību akta projekta jaunā redakcija ir vispirms jāizdrukā un jāizdala deputātiem. Tomēr šo procedūru var saīsināt, ja tam piekrīt divas trešdaļas klātesošo deputātu. Tādā gadījumā uzreiz var sākt trešo lasījumu.

Balsošana trešajā lasījumā

Atkārtotas debates trešajā lasījumā rīko tikai tad, ja to pieprasa kāda no frakcijām vai vismaz 5 % Bundestāga deputātu.

Šajā procedūras posmā priekšlikumus par labojumiem vairs nevar iesniegt atsevišķi deputāti — to var darīt tikai kāda no frakcijām vai 5 % Bundestāga deputātu. Turklāt priekšlikumus var iesniegt tikai par labojumiem, kuri tika pieņemti otrajā lasījumā.

Trešā lasījuma beigās notiek galīgais balsojums. Atbildot uz Bundestāga priekšsēdētāja aicinājumu balsot, deputāti attiecīgajā brīdī pieceļas kājās, tādējādi parādot, ka balso par vai pret tiesību akta projektu vai atturas.

Ja Bundestāga plenārsēdē tiesību akta projekts iegūst vajadzīgo balsu vairākumu, to **nosūta Bundesrātam kā tiesību aktu**.

Bundesrāta piekrišana

Federālās zemes iesaistās ikviena tiesību akta izstrādē ar **Bundesrāta** starpniecību. Šajā ziņā Bundesrāta **tiesības piedalīties** likumdošanā ir precīzi noteiktas. Bundesrāts nedrīkst grozīt Bundestāga pieņemtos tiesību aktus. Tomēr, ja Bundesrāts nepiekrīt kādam tiesību aktam, tas var pieprasīt sasaukt **Saskaņošanas komiteju** (*Vermittlungsausschuss*). Saskaņošanas komitejā vienādā skaitā ir pārstāvēti Bundestāga un Bundesrāta deputāti.

Noteiktos gadījumos tiesību aktu var pieņemt vienīgi ar Bundesrāta piekrišanu. **Tiesību aktus, kuru pieņemšanai ir obligāti jāsaņem Bundesrāta piekrišana**, sauc par **Zustimmungsgesetze**. Tādi ir, piemēram, tiesību akti, kas uzliek federālajām zemēm pienākumu maksāt iedzīvotājiem pabalstus vai ietekmē federālo zemju administratīvās pilnvaras.

Ja jāpieņem **tiesību aktu projekti, pret kuriem Bundesrāts var tikai iebilst**, Bundestāgs var pasludināt šādus tiesību aktus par spēkā esošiem arī tad, ja Saskaņošanas komitejā nav panākta vienošanās. Tomēr tādā gadījumā Bundestāgam par tiesību akta projektu ir jābalso atkārtoti un tas jāpieņem ar absolūtu balsu vairākumu.

Sīkāku informāciju sk. [Bundestāga](#) un [Bundesrāta](#) tīmekļa vietnē.

Izsludināšana, publicēšana un spēkā stāšanās

Lai tiesību akta projekts varētu stāties spēkā, pēc tā apstiprināšanas Bundestāgā un Bundesrātā ir jāveic vēl vairākas darbības.

Pieņemto tiesību aktu vispirms izdrukā un iesniedz federālajam kancleram un kompetentajam federālajam ministram, lai tie apstiprinātu to ar savu parakstu. Pēc tam tiesību aktu nosūta federācijas prezidentam parakstīšanai un izsludināšanai. Federācijas prezidents pārbauda, vai tiesību akts ir pieņemts saskaņā ar konstitūciju un vai tajā nav acīmredzamu būtisku Pamatlikuma pārkāpumu. Pēc šīm pārbaudēm federācijas prezidents tiesību aktu paraksta un izdod rīkojumu par tā publicēšanu “Federālo Likumu Vēstnesī” (*Bundesgesetzblatt*).

Līdz ar to tiesību akts ir izsludināts. Ja tiesību aktā nav norādīta konkrēta spēkā stāšanās diena, tas stājas spēkā 14. dienā pēc tā publicēšanas “Federālo Likumu Vēstneša” izdevumā.

Tiesību normu kolīziju atrisināšanas metodes

Pamatlikums reglamentē arī rīcību gadījumos, kad federālās tiesību normas un federālo zemju tiesību normas nesakrīt (konflikts jeb kolīzija). Galvenais princips ir noteikts Pamatlikuma 31. pantā: “Federālās tiesības prevalē pār federālo zemju tiesībām.” Šo principu piemēro neatkarīgi no konfliktējošo tiesību normu hierarhiskā statusa, tāpēc, piemēram, federāls likumpamatotais akts prevalēs par federālās zemes konstitūciju.

Citos gadījumos tiesību normu kolīziju var atrisināt, pamatojoties uz konfliktējošo normu hierarhisko statusu. Ja konfliktējošo tiesību normu hierarhiskais statuss formāli ir vienāds, var ņemt vērā to specifiskuma (*lex specialis*) vai pieņemšanas hronoloģijas (*lex posterior*) aspektu.

Juridiskās datubāzes (ar attiecīgajām saitēm)

Gesetze im Internet (tiesību akti internetā)

Federālā tieslietu ministrija un Federālais tieslietu birojs publicē internetā gandrīz visus aktuālos federālos tiesību aktus. Šī informācija ir pieejama visiem interesentiem bez maksas. Tiesību aktus un likumpamatotus aktus var aplūkot to aktuālajā redakcijā. Federālā tieslietu biroja dokumentācijas centrs to tekstu regulāri konsolidē.

Vācu valodā publicētos tiesību aktus var brīvi izmantot visos pieejamajos formātos. Internetā pieejamos juridiskos tekstus neuzskata par oficiālām versijām.

Oficiālās versijas ir vienīgi tās, kas ir publicētas "Federālo Likumu Vēstneša" drukātajā versijā.

Vai datubāzei var piekļūt bez maksas?

Jā.

Kādās valodās tā ir pieejama?

Tiesību akti ir pieejami vācu valodā. Daudzos gadījumos ir nodrošināts [tulkojums angļu valodā](#).

Pēc kādiem kritērijiem var veikt meklēšanu?

1. Meklēšana pēc nosaukuma

Var veikt meklēšanu, aprobežojoties ar vārdiem, kuri ir ietverti dokumenta pilnajā vai īsajā nosaukumā, kā arī pēc oficiālajiem saīsinājumiem, kādi ir piešķirti visiem pieejamajiem tiesību aktiem. Var izmantot divus dažādus meklēšanas operatorus:

operators "UN":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauti visi ievadītie vārdi;

operators "VAI":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauts vismaz viens no ievadītajiem vārdiem.

2. Pilnteksta meklēšana

Visos pieejamajos juridiskajos tekstos var veikt meklēšanu arī pēc atslēgvārda. Arī šajā gadījumā var izmantot divus dažādus meklēšanas operatorus:

operators "UN":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauti visi ievadītie vārdi;

operators "VAI":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauts vismaz viens no ievadītajiem vārdiem.

Rechtsprechung im Internet (judikatūra internetā)

Kopš 2010. gada Federālā tieslietu ministrija un Federālais tieslietu birojs publicē internetā atsevišķus Federālās konstitucionālās tiesas, federālo augstāko tiesu un Federālās patentu tiesas nolēmumus. Šī informācija ir pieejama visiem interesentiem bez maksas. Nolēmumi ir anonimizēti, un parasti tos publicē nesaīsinātus. Datubāzi atjaunina katru dienu.

Nolēmumus var brīvi izmantot visos pieejamajos formātos.

Vai datubāzei var piekļūt bez maksas?

Jā.

Kādās valodās tā ir pieejama?

Nolēmumi ir pieejami vācu valodā.

Pēc kādiem kritērijiem var veikt meklēšanu?

1. Vienkāršā meklēšana

Standarta meklēšana (vienkāršā meklēšana) ļauj veikt pilnteksta meklēšanu visos Sabiedrības informācijas dienesta (*Bürgerservice*) publicētajos nolēmumos. Ja tas ir iespējams, lietotāja ievadītos parametrus piesaista noteiktiem metadatiem un pielāgo standarta rakstībai. Kad meklēšanas process ir pabeigts, zem meklēšanas veidlapas var redzēt meklēšanas parametrus un sakritību skaitu. Ir pieejams lauks, kurā var ievadīt gandrīz visus īpašos meklēšanas kritērijus, ko var izmantot interneta meklētājprogrammā.

Meklēšanas parametru ievades procesā parādās automātiski veidots ieteikumu saraksts ar iespējamām sakritībām. Lietotājam sākot ievadīt meklēšanas kritēriju, parādās automātiski veidots saraksts ar teksta un citu meklēšanas parametru ieteikumiem, kurus var uzreiz izmantot meklēšanai. Sistēma arī atpazīst un iezīmē ievades kļūdas. Ātrās meklēšanas funkcija apstrādā ievadītos parametrus un piedāvā alternatīvu rakstību ieteikumu saraksta veidā (funkcija "Varbūt gribējāt rakstīt šādi?").

Meklēšanas parametrus savā starpā sasaista ar "un" pēc noklusējuma, un vārds "un" lietotājam nav jāievada. Saistītā meklēšana, izmantojot secīgi ievadītus meklēšanas kritērijus, notiek automātiski. Ievadot operatorus "VAI" vai "NE", lietotājs var norādīt, vai meklējamie dokumenti jāiekļauj meklēšanas rezultātos vai jāizslēdz no tiem. Meklēšanas parametrus rāda tādā secībā, kādā tie tika ievadīti. Sasaiste ar operatoriem "VAI" vai "NE" meklēšanas parametru sarakstā ir norādīta atsevišķi.

2. Izvērstā meklēšana

Izvērstās meklēšanas funkcija dod lietotājam iespēju sasaistīt atsevišķus meklēšanas kritērijus dažādās kombinācijās meklēšanai visos dokumentos.

Papildus pilnteksta meklēšanai izvērstā meklēšana ļauj veikt meklēšanu arī metadatos, izmantojot šādus meklēšanas kritērijus:

tiesa;

tiesību norma;

datums;

dokumenta atsauces numurs / *ECLI*.

Verwaltungsvorschriften im Internet (administratīvie noteikumi internetā)

Visaptverošā tiešsaistes datubāze, kas ietver augstāko federālo iestāžu izdotos aktuālos administratīvos noteikumus, ir federālās valdības un *juris GmbH* kopprojekts, par kuru vispārēju atbildību ir uzņēmusies Federālā iekšlietu ministrija. Šī informācija ir pieejama visiem interesentiem bez maksas. Datubāze ietver aktuālos dokumentus, proti, valdības departamenti pastāvīgi atjaunina tajā iekļautos dokumentus. Jaunos un pārskatītus administratīvos noteikumus *juris GmbH* var pievienot datubāzei jebkurā brīdī.

Administratīvie noteikumi nav tiesību akti. Tie ir abstrakti, vispārīgi noteikumi, kas jāievēro pārvaldes iestādē. Tos izdod augstākā līmeņa pārvaldes struktūras vai augstākstāvošas personas zemāka līmeņa struktūrām vai darbiniekiem nolūkā reglamentēt attiecīgās pārvaldes iestādes darba organizāciju un darbību. Ja nepieciešams, sīkāku informāciju par atsevišķiem administratīvajiem noteikumiem var atrast to federālo ministriju [tīmekļa vietnēs](#), kuru atbildības jomā ietilpst konkrētais jautājums.

Vai datubāzei var piekļūt bez maksas?

Jā.

Kādās valodās tā ir pieejama?

Administratīvie noteikumi ir pieejami vācu valodā.

Pēc kādiem kritērijiem var veikt meklēšanu?

1. Meklēšana pēc nosaukuma

Var veikt meklēšanu, aprobežojoties ar vārdiem, kuri ir ietverti dokumenta pilnajā vai īsajā nosaukumā, kā arī pēc oficiālajiem saīsinājumiem, kādi ir piešķirti visiem pieejamajiem administratīvajiem noteikumiem. Var izmantot divus dažādus meklēšanas operatorus:

operators "UN":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauti visi ievadītie vārdi;

operators "VAI":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauts vismaz viens no ievadītajiem vārdiem.

2. Pilnteksta meklēšana

Visos pieejamajos juridiskajos tekstos var veikt meklēšanu arī pēc atslēgvārda. Arī šajā gadījumā var izmantot divus dažādus meklēšanas operatorus:

operators "UN":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauti visi ievadītie vārdi;

operators "VAI":

meklē tādus dokumentus, kuros ir iekļauts vismaz viens no ievadītajiem vārdiem.

Justizportal des Bundes und der Länder (Federālās valdības un federālo zemju valdību tieslietu portāls)

Federālā tieslietu ministrija un federālo zemju pārvaldes iestādes nodrošina juridisko tekstu pieejamību ieinteresētajiem iedzīvotājiem tiešsaistē. Dažos gadījumos par šo pakalpojumu iekasē maksu. Arī meklēšanas kritēriji var būt atšķirīgi.

Citas juridiskās datubāzes

Bundesgesetzblatt ("Federālo Likumu Vēstnesis")

"Federālo Likumu Vēstnesi" publicē drukātā formā, bet ir arī elektroniskā versija, ko var atrast šeit: <https://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav>. Saistoša ir drukātā versija.

Bundesanzeiger ("Federālais Vēstnesis")

"Federālo Vēstnesi" publicē elektroniski, un to var atrast šeit: <https://www.bundesanzeiger.de/pub/de/amtlicher-teil>.

Saistoša ir elektroniskā versija.

Dokumentations- und Informationssystem für Parlamentarische Vorgänge (Dokumentu un informācijas sistēma parlamenta procedūrām)

Lapa atjaunināta: 05/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.